

آموزش و یادگیری به شیوه تعاون چیست؟

طاهره اکبری

مهر ۱۳۸۳

آموزش و یادگیری به شیوه تعاون راهکاری برای مشارکت در فراگیری با هدف تثبیت و پایداری یادگیری گروهی و تیمی است. یادگیری به شیوه تعاون ضمن پرورش افراد برای پاسخگویی و مسئولیت پذیری فردی در شرایطی که افراد به هم متکی هستند، دانش آموختگان را برای تبادل یافته ها و آموخته های خود به اعضا گروه حتی تمام کلاس آماده می نماید. بنا به اظهارات آلیسون کینگ (سال ۱۹۹۳) در چنین شرایطی نقش معلم از دانا ی صحنه تبدیل به هدایتگری در حاشیه تغییر می کند. هرچند در این شیوه دانش آموزان به شکل گروهی آموزش می بینند اما ارزیابی آنها برای میزان موفقیت انفرادی خواهد بود. می توان گفت آموزش و یادگیری به شیوه تعاون:

- ✓ دارای ساختار است
- ✓ عامل شکل گیری گروه های کلاسی است
- ✓ رویکرد پایداری است
- ✓ مهارت های ارتباطی دانش آموزان را تقویت و تضمین می کند
- ✓ بین اتکا متقابل و مسئولیت پذیری فردی توازن برقرار می کند
- ✓ پاسخگوی نیازهای ایجاد تنوع در کلاس های درسی است.

آموزش و یادگیری به شیوه تعاون دارای ساختار است و تمام سعی خود را بر تحقق یادگیری بنا نهاده است. معلم از گروه ها می خواهد در باره نقطه نظرات، توانایی ها، جنسیت، نژاد و سایر ویژگی ها خود صحبت کنند. اغلب گروه ها با کمتر از شش نفر، ترجیحا چهار نفر، شکل می گیرند در گروه های چهار نفره دانش آموزان می تواند دو به دو یا همه با هم کار کنند (در این شرایط عملا هر دانش آموز از توانمندی های سه نفر دیگر در گروه بهرمنند خواهد شد) (میلز ، ۱۹۹۳) آموزش و یادگیری به شیوه تعاون عامل شکل گیری گروه های کلاسی می شود چراکه دانش آموزان در عین اتکا متقابل تک تک برای رسیدن به هدف مشترکی کار می کنند و هریک از اعضای گروه مسئولیتی جداگانه در راستای سرفصل های درسی به عهده دارند و آن را به

سایر اعضای گروه آموزش می دهند . به عبارتی ، کار گروه در صورتی تکمیل خواهد بود که همه اعضای گروه بر آن مسلط شده باشند

◀ آموزش یادگیری به شیوه تعاون رویگرد پایداری است ، می توان از بحث های گروهی ۱۵ الی ۲۰ دقیقه ای به عنوان الگوی همکاری و تعاون بهره جست . بدین ترتیب در طول دوره آموزشی با ارائه الگوی آموزشی یادگیری به شیوه تعاون ، تعاون و همکاری با دیگران را آموزش می دهید . از آنجاییکه دانش آموزان برای مدت طولانی در یک گروه خواهند بود شانس تداوم کسب تجربه گروهی برای آنان بیش از گروه های تصادفی است .

◀ آموزش و یادگیری به شیوه تعاون مهارت های ارتباطی دانش آموزان را تقویت و تضمین می کند البته موفقیت گروه به تعامل بین اعضای آن مرتبط است . قبل از آنکه فراگیری به شیوه تعاون را آغاز نماییم بهتر است دانش آموزان مهارت های لازم برای تعامل موفق در گروه را فرا گیرند .

- ◀ گفته های دیگران را تفسیر کنید تا به درگی متنوع و ثابت برسید
- ◀ دیگران را تشویق کنید و تشویق آنها را بپذیرید
- ◀ اجازه بدهید دیگران هم در ایده و تفکرات شما سهیم شوند واز مسلط شدن و خودرایی در گروه بپرهیزید
- ◀ اجازه بدهید دیگران هم ابراز وجود کنند

◀ آموزش و یادگیری به شیوه تعاون بین اتکا متقابل و مسئولیت پذیری فردی توازن برقرار می کند . آموزش آن به دانش آموزان کمی خاص است : هر یک از گروه ها و هر یک از اعضای گروه وظیفه ای را بر عهده دارند . به عبارتی هر دانش آموزی بهتر است مهارت و توانمندی خود را در ارتباط با مباحث آموزش نشان داده و امتیاز خود را دریافت نماید .

◀ آموزش و یادگیری به شیوه تعاون پاسخگوی نیازهای ایجاد تنوع در کلاس های درسی است ، همچنین برای دانش آموزانی که هرگز کسی صدای آنها را در کلاس نمی شنوند ، مفید است . این دانش آموزان اغلب خانم ها و افراد کم سن و افرادی که به دلایلی از صحبت کردن در برابر جمع یا همکلاسی ها خجالت می کشند را در برمی گیرد . آنهایی که شیوه یادگیری آنها جمعی و توأم با همکاری ، نه رقابت است در این روش آموزشی عملکرد بهتری خواهند داشت .

منبع :